

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS)
T.a.v. de heer M.J. van Rijn, staatssecretaris
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Ministerie van Veiligheid en Justitie
T.a.v. de heer F. Teeven, staatssecretaris
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Utrecht, 20 december 2013

Kenmerk: NS/lh/1908/13
Betreft: Gezamenlijke reactie Uitvoeringsbesluit Jeugdwet

Geachte heer Van Rijn,
Geachte heer Teeven,

Op dinsdag 24 december aanstaande sluit de consultatieperiode van het concept Uitvoeringsbesluit van de nieuwe Jeugdwet. Het Landelijk Platform GGZ (LPGGz), het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), de Nederlandse Vereniging van Vrijgevestigde psychologen en psychotherapeuten (NVVP), de Nederlandse Vereniging van pedagogen en onderwijskundigen (NVO), de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) en GGZ Nederland reageren graag op gezamenlijke wijze op dit concept Uitvoeringsbesluit Jeugdwet. De partijen uit het GGz-veld willen hiermee bijdragen aan goede voorwaarden voor adequate en kwalitatief goede geestelijke gezondheidszorg aan jeugdigen en hun ouders in het nieuwe stelsel.

Na een grondige analyse van het concept Uitvoeringsbesluit is een overzicht opgesteld van vragen en opmerkingen. Deze zijn verwoord in de opgenomen bijlage. Wij concluderen dat er een belangrijk aantal zaken onduidelijk en onbeantwoord blijft. Graag brengen wij de hoofdpunten van onze bezwaren ten aanzien van het concept Uitvoeringsbesluit bij u onder de aandacht:

- De positie van minderjarige niet rechtmatig verblijvende vreemdelingen is niet in overeenstemming met hetgeen het IVRK voorschrijft.
- De inzet van de relevante expertise voor de taken waarvoor gemeenten verantwoordelijk worden, wordt voorgeschreven. Niet geregeld wordt dat deze professionals ook kunnen werken volgens de voor hen geldende beroepsstandaarden.
- De paragraaf over professionalisering ontbreekt.
- Er bestaat grote onduidelijkheid over de informatieplicht van gemeenten en in hoeverre daarmee mogelijk inbreuk gemaakt wordt op de privacy van kinderen en hun ouders en het beroepsgeheim.

Na het opstellen hiervan en met in achtneming van het wetsvoorstel Jeugdwet, willen wij benadrukken dat er een belangrijk aantal zaken onduidelijk en onbeantwoord is. Graag brengen wij de hoofdpunten van onze bezwaren nogmaals gezamenlijk bij u onder de aandacht.

- Onvoldoende waarborgen voor een tijdige preventie, signalering, diagnostiek en behandeling van psychische stoornissen
- Toename van bureaucratie in de toegang, inkoop en de uitvoering van specialistische ggz
- Creatie van nieuwe schotten (tussen onder andere minder- en meerderjarigen, kinderen met psychische dan wel somatische problematiek, tussen verplichte en vrijwillige behandeling, tussen lokale en bovenregionale zorg)
- Onvoldoende borging van de continuïteit van zorg
- Rechtsongelijkheid tussen jeugdigen en ouders van verschillende gemeenten als het gaat om de kwaliteit van zorg, aanspraak op zorg, toegang tot zorg, keuzevrijheid voor een behandelaar en betaling van een eigen bijdrage voor jeugdhulp

- Zorgen over de snelheid van het traject

LPGGz, NIP, NVVP, NVO, NVvP en GGZ Nederland gaan er vanuit dat we met deze reactie op het concept Uitvoeringsbesluit een bijdrage leveren aan kwalitatief goede zorg voor Jeugd. Uiteraard zijn wij graag bereid tot nadere toelichting.

Hoogachtend,

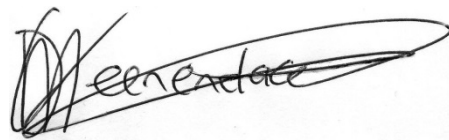
Drs. H.M.C. Nijboer
Directeur plv. LPGGz

LPGGz

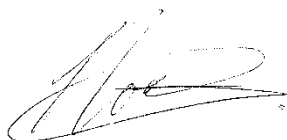
Drs. J.C.M. van Eck
Directeur NIP

Drs. J.M. Veenendaal
Directeur NVVP

Drs. M.E. Post
Directeur NVO

Drs. E.J.V. Sax
Directeur NVvP

Ir. P.M. van Rooij
Directeur GGZ Nederland

Vragen en opmerkingen Consultatieversie concept Uitvoeringsbesluit Jeugdwet

Namens partijen LPGGz, NIP, NVVP, NVO, NVvP en GGZ Nederland.

Grotendeels gebaseerd op de juridische analyse van mr. A. (Alice Broersma)¹.

---

¹ A. Broersma: Vragen opmerkingen over het Wetsvoorstel Jeugdwet. 10 december 2013.

In het concept Uitvoeringsbesluit Jeugdwet (hierna: Uitvoeringsbesluit) en de Nota van Toelichting (hierna: NvT) worden over de volgende onderwerpen nadere regels gesteld:

1. Reikwijdte Jeugdwet ten aanzien van vreemdelingen,
2. Deskundigheidseisen toegang tot jeugdhulp,
3. Certificering,
4. Eisen aan jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen,
5. Vertrouwenspersoon,
6. Gesloten jeugdhulp,
7. Gegevensverwerking, privacy en toestemming
8. Financiën en verantwoording

In deze notitie worden de belangrijkste consequenties op een rijtje gezet met daaraan toegevoegd opmerkingen en vragen. De notitie houdt bij de bespreking van het Uitvoeringsbesluit de bovengenoemde volgorde aan. In dit Uitvoeringsbesluit is (nog) niet alles uitgewerkt wat uitgewerkt kan worden. Een deel is nog niet ingevuld en voor een ander deel wordt mogelijkheid om nadere regels te stellen open gelaten.

1. Reikwijdte Jeugdwet ten aanzien van vreemdelingen

In het wetsvoorstel Jeugdwet is in artikel 1.3 geregeld dat de gemeenten een jeugdhulpplicht heeft ten opzichte van vreemdelingen die een rechtmatig verblijf in Nederland hebben. Artikel 1.2 van het Uitvoeringsbesluit regelt dat die verantwoordelijkheid ook geldt ten opzichte van vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben. Het Uitvoeringsbesluit breidt daarmee de verantwoordelijkheid van de gemeente uit. De voorziening voor deze groep is echter wel beperkter:

- Een beperktere termijn: nl. maximaal de verwachte duur van het verblijf met een maximum van een half jaar (na een half jaar kan een nieuwe beslissing worden genomen).
- Verblijf bij pleegouders is alleen mogelijk als dit in het belang van de ontwikkeling van het kind geboden is. De gemeente zal in het besluit moeten aangeven waarom verblijf in een accommodatie van een jeugdhulpaanbieder niet adequaat is. De reden hiervan is dat bij een langdurige pleegzorgplaatsing uitzetting onmogelijk wordt i.v.m. het Internationale Verdrag van de Rechten van het Kind en het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens.

Opmerkingen:

- Dit artikel in het Uitvoeringsbesluit is een poging tot reparatie van de Jeugdwet die in artikel 1.3 kinderen die geen rechtmatig verblijf in Nederland hebben uitsluit van zorg. Toch is er met deze reparatie geen volledig herstel uitgevoerd. Deze regeling lijkt in strijd met het non-discriminatiebeginsel uit het IVRK (artikel 2). Dit artikel brengt met zich mee dat Nederland de Kinderrechten uit het verdrag voor ieder kind zonder discriminatie van welke aard dan ook moet waarborgen. Elk kind behoort recht te hebben op goede zorg.
- De NvT noemt dat de gemeente na een half jaar een nieuw besluit kan nemen. De gemeente bekijkt en beoordeelt dan opnieuw de situatie. In het Uitvoeringsbesluit wordt gesproken over een duur van de voorziening van een half jaar. Er kan een risico ontstaan dat gemeenten van oordeel zijn dat ze hebben voldaan aan hun jeugdhulpplicht met het toekennen van een voorziening van maximaal een half jaar. En dat ze daarmee niet toekomen aan een herbeoordeling.

2. Deskundigheidseisen toegang tot jeugdhulp

De gemeente zal op grond van het wetsvoorstel Jeugdwet moeten beschikken over deskundigen die uitvoering kunnen geven aan de toeleiding, advisering en bepaling van de aangewezen voorziening. Daarnaast draagt de gemeente zorg voor de beschikbaarheid van deskundigen die ingezet kunnen worden voor crisishulp. Beschikbaarheid wil niet zeggen dat de gemeente deze deskundigen zelf in dienst moet hebben. Artikel 2.1 van het Uitvoeringsbesluit regelt dat de gemeenten moeten beschikken over relevante deskundigheid. Het Uitvoeringsbesluit regelt niet welke opleidings- en deskundigheidseisen dat dan moet zijn. Hierover kunnen (maar dat hoeft niet) nadere regels worden gesteld in een ministeriële regeling. In de NvT bij het Uitvoeringsbesluit worden wel enkele professionele en generieke competenties genoemd, zoals;

- communicatief vaardig, vraag- en oplossingsgericht, doel- en resultaatgericht;
- in staat om bepaalde problemen te herkennen, beoordelen, in sommige gevallen ook daadwerkelijk aan te pakken of door te verwijzen (onder andere bij psychische problemen en stoornissen). De deskundigheid moet zodanig relevant zijn dat de deskundige de jeugdige en zijn ouders op het goede spoor kan zetten.
- De deskundige hoeft dus niet bij alle problemen zelf te kunnen voorzien in een passend hulpaanbod maar het is wel van belang dat de deskundige het hulpaanbod van de gemeente kent en gevalsgewijs kan beoordelen wat daarvan passend is dan wel wanneer er adequaat moet worden doorverwezen.

In de MvT bij de Jeugdwet is het volgende genoemd. “De gemeente dient zich een beeld te kunnen vormen over de problemen van een jeugdige of zijn ouders en moet eenvoudige vragen direct af kunnen doen en bij complexere vragen of problemen kunnen inschatten welke deskundige de jeugdige of zijn ouders het best kan helpen. Dit veronderstelt een functionaris die in staat is de veiligheidsrisico’s in te schatten en zo kan voorkomen dat een kind onnodig lang in een onveilige situatie verkeert. Het soort deskundigheid of opleidingseis dat hier dan aan de orde is, kan bijvoorbeeld zijn het bezit van het basisartsdiploma of van een aantal jaren werkervaring op een specifiek gebied.” Dit is in het Uitvoeringsbesluit nog niet uitgewerkt. Op welke termijn wordt dit verwacht?

Opmerkingen

- Er wordt in dit Uitvoeringsbesluit nog steeds geen invulling gegeven aan de opleidings- en deskundigheidseisen aan de deskundige. Personen die de taken genoemd in dit artikel uitvoeren moeten over relevante deskundigheid beschikken ten aanzien van toeleiding, advisering en bepaling van de aangewezen voorziening. Met andere woorden, dat ze de rol van poortwachter kunnen vervullen. Dat vereist een niveau van vakbekwaamheid waardoor de professional in staat is om deze taak te vervullen. Bovendien is een

professional gehouden aan professionele standaarden (kwaliteitsinstrumenten, richtlijnen). Dat betekent onder andere dat hij geen taken verricht waarvoor hij onvoldoende toegerust is. In de NvT is een nadere aanduiding van de betekenis van "relevante" deskundigheid noodzakelijk. Dit houdt ook in dat de professional volgens professionele standaarden kan werken en daarvoor ook voldoende wordt toegerust (opleiding en bij- en nascholing).

- De ministeriële regeling waar de opleidings- en deskundigheidseisen worden geregeld zal niet door het parlement gaan.

3. Certificering

§ 3.1 De certificerende instelling

Het ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) is voornemens het Keurmerkinstituut aan te wijzen als certificerende instelling (§ 3.1). Deze krijgt een aanwijzing voor vijf jaar. De minister van V&J kan de noodzakelijke voorzieningen treffen wanneer de certificerende instelling niet meer voldoet aan de voorschriften en wettelijke verplichtingen en taken niet naar behoren uitvoert. De minister van V&J monitort dit gedurende de looptijd van de aanwijzing.

Opmerkingen

- Het is niet duidelijk welke noodzakelijke voorzieningen de minister van V&J kan treffen.
- Wat is de relatie tussen de certificerende instelling en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)? Vgl. toezichthoudende rol van de IGZ in de Wet Toelating Zorginstellingen. Hier lijkt geen rol weggelegd voor een inspectie of kwaliteitsregister.

§3.2 Het certificaat

De aanvragen voor een certificaat worden beoordeeld door de certificerende instelling (Keurmerkinstituut) aan de hand van een normenkader dat door de minister van V&J wordt vastgesteld (=ministeriële regeling). Inmiddels is er een concept normenkader beschikbaar. Het normenkader biedt een overzicht van de eisen gericht op het borgen van kwaliteit van de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering waaraan minimaal moet worden voldaan. Door te voldoen aan de genoemde eisen kan een uitvoerende organisatie van jeugdbescherming en jeugdreclassering worden gecertificeerd. Het toezicht op de gecertificeerde instelling wordt uitgevoerd door de Inspectie Jeugdzorg en de certificerende instelling.

Opmerkingen

- In artikel 3.2.1 wordt gesproken over een voorlopig certificaat. Dit wordt echter niet toegelicht of uitgewerkt. In de MvT bij het wetsvoorstel Jeugdwet wordt toegelicht dat een voorlopig certificaat voor de duur van twee jaar wordt afgegeven voor nieuwe aanbieders. Dit blijkt echter niet uit het wetsvoorstel Jeugdwet of uit het uitvoeringsbesluit.
- Hoe verhoudt het toezicht door de Inspectie Jeugdzorg en de certificerende instelling zich tot elkaar? Is hier geen sprake van een overlap?
- GGZ Nederland heeft een signaal ontvangen dat het concept normenkader voor het borgen van kwaliteit van de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering niet gelijk is aan het huidige normenkader waar GGZ-instellingen mee van doen hebben. De vraag is wat dit voor consequenties heeft voor GGZ-instellingen?

4. Eisen aan jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen

§ 4.1 Professionalisering

De regering heeft besloten voor de jeugdhulp de norm van de verantwoorde werktoedeling op te nemen in het Uitvoeringsbesluit (artikel 4.1.4) met het volgende uitgangspunt: instellingen dienen te werken met in het Kwaliteitsregister jeugd of in het BIG-register geregistreerde professionals, tenzij zij aannemelijk kunnen maken dat werktoedeling aan anderen niet leidt tot kwaliteitsverlies dan wel dat het noodzakelijk is anderen dat werk toe te delen ("comply or explain").

Het opnemen van de norm in het Uitvoeringsbesluit is echter nog niet gebeurd, omdat voor de operationalisering hiervan door alle betrokken partijen eerst nog een nieuw kwaliteitskader moet worden ontwikkeld. In de behandeling bij de Tweede Kamer is besloten dat dit kwaliteitskader zal worden voorgehangen bij de beide Kamers der Staten-Generaal. Wel heeft de staatssecretaris hierover een brief aan de Tweede Kamer geschreven². Een aantal partijen, waaronder GGZ Nederland, is betrokken bij nadere uitwerking, echter zijn niet alle partijen in de jeugd-ggz vertegenwoordigd. Voorstel is dat concrete invulling van de huidige leemte in het Uitvoeringsbesluit te zijner tijd ook ter consultatie wordt voorgelegd aan alle partijen.

---

² http://www.eerstekamer.nl/behandeling/20131122/brief_regering_standpunt_regering_2/document3/f=/vjf38898pzye.pdf

Opmerking:

- In de brief van de staatssecretaris wordt genoemd dat de BIG-registratie een belangrijke vorm van kwaliteitsborging in de jeugd-ggz is. Het lijkt noodzakelijk om duidelijk te maken dat in de jeugd-GGZ niet enkel BIG-geregistreerde jeugdhulpverleners werken, maar ook mensen die niet BIG-geregistreerd zijn maar wel in aanmerking zullen komen voor het Kwaliteitsregister Jeugd. De jeugd-GGZ aanbieder zal daarmee voldoen aan de norm van de verantwoorde werktoedeling. Als het uitgangspunt is dat alleen BIG-geregistreerde medewerkers kunnen worden ingezet dan zal dit onherroepelijk leiden tot capaciteitsproblemen en kwaliteitsverlies. Er zal dus een duidelijk kwaliteitskader geformuleerd worden waarmee de keuze gemaakt kan worden wanneer wel en niet geregistreerden moeten worden ingezet.

§4.2 Uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering

Artikel 4.2.1 t/m 4.2.5 hebben betrekking op de gecertificeerde aanbieders van jeugdbescherming en de jeugdreclassering.

Opmerkingen

- In artikel 4.2.2 lid 1, lid 2 onder a, lid 3 wordt meerdere malen gesproken over de met het gezag belaste ouder in enkelvoud. Duidelijk moet zijn dat met beide ouders moet worden gesproken als beide ouders met het gezag zijn belast.
- In artikel 4.2.3 lid 2 wordt de voogd vergeten. Verder wordt er gesproken over “ouder” maar dit moet waarschijnlijk de “met het gezag belaste ouder” zijn. Duidelijk moet zijn dat met beide ouders moet worden gesproken als beide ouders met het gezag zijn belast.
- In artikel 4.2.3 lid 3 wordt geregeld dat de eerste ontmoeting met de jeugdreclasseringmedewerker onverwijld plaatsvindt na de aanwijzing van deze medewerker. Waarom geldt dit alleen voor de jeugdreclasseringmedewerker en niet voor de gezinsvoogdijmedewerker in artikel 4.2.2 lid 2?
- In artikel 4.2.4 moet worden gesproken over “de met het gezag belaste ouders” en moet de voogd worden toegevoegd (niet elke voogdij is nl. opgedragen aan een gecertificeerde instelling, ook natuurlijke personen kunnen voogd zijn)
- In artikel 4.2.4 wordt gesproken over het plan van aanpak en de betrokkenheid van de ouders. Als het gaat om medische behandeling (zoals jeugd-GGZ) verhoudt dit artikel zich niet tot de WGBO en artikel 1:264 BW. Een nadere toelichting in de MvT zou goed zijn om verwarring daarover te voorkomen. Gezinsvoogden en jeugdreclasseringmedewerkers zijn hiervan vaak niet op de hoogte.
- Artikel 4.2.5 heeft alleen betrekking op de gecertificeerde instelling die een jeugdreclasseringmaatregel uitvoert.

5. Vertrouwenspersoon

In artikel 4.3.1 van het Uitvoeringsbesluit wordt gesproken over de ondersteuning van de vertrouwenspersoon in aangelegenheden die samenhangen met de wettelijke taken en verantwoordelijkheden van het college, de jeugdhulpaanbieder, de gecertificeerde instelling en het AMHK.

Opmerkingen

- De tekst van de AMvB is onduidelijk. Het lijkt alsof de vertrouwenspersoon ook de gemeente gaat ondersteunen.
- In artikel 4.3.2 wordt geregeld dat de vertrouwenspersoon zich van ondersteuning dient te onthouden wanneer dat een onafhankelijke taakuitoefening in gevaar kan brengen. Het is denkbaar dat er binnen een gezin/systeem tegengestelde belangen mogelijk zijn. Bijvoorbeeld bij gescheiden ouders of tussen ouders en jeugdigen. Het lijkt me goed om dan te regelen dat de rechtspersoon die vertrouwenspersonen in dienst heeft dan ook voor een vervanger zorg draagt.
- Artikel 4.3.5 regelt de informatieverstrekking aan de vertrouwenspersoon. Als het gaat om cliënteninformatie dan is toestemming van de betrokkene nodig, i.v.m. het privacybelang.
- Een toelichting op het verschil tussen de vertrouwenspersoon op basis van de Jeugdwet en de patiëntenvertrouwenspersoon op basis van de BOPZ in de jeugd-GGZ zou een goede toevoeging zijn. Het patiëntenvertrouwenswerk op basis van de Wet Bopz neemt immers een eigenstandige positie in ten opzichte van het vertrouwenswerk als bedoeld in de nieuwe Jeugdwet. Het patiëntenvertrouwenswerk is onderdeel van het legitimerend systeem van psychiatrische dwangtoepassing. Van belang is dat de huidige succesvolle werkwijze en organisatorische inbedding van het patiëntenvertrouwenswerk ongewijzigd doorgang kan vinden, ook in het kader van de nieuwe Jeugdwet. In afwachting van een mogelijke harmonisatie

van de bestaande uiteenlopende rechtsposities bij gedwongen zorg, dient het specialistische patiëntenvertrouwenswerk op basis van de Wet Bopz bij de transitie ongemoeid te worden gelaten.

6. Gesloten jeugdhulp

Een veilige omgeving betekent ook dat er voldoende deskundig en gekwalificeerd personeel is om die veiligheid te bieden, dus ook voldoende BIG- of in het Kwaliteitsregister geregistreerde beroepskrachten in de gesloten jeugdzorg. Er is sprake van verschillende klachtenregelingen tussen de Jeugdwet in combinatie met nadere regelgeving in het uitvoeringsbesluit en andere wetgeving. Wij pleiten voor aansluiting van klachtenregelingen. Wat in het uitvoeringsbesluit staat over klachtrecht is zeer mager, terwijl het gaat om ingrijpende vrijheidsbeperkende maatregelen.

§4.2a van de Jeugdwet regelt het klachtrecht voor de gehele jeugdhulp (3 artikelen). De samenstelling van de klachtencommissie Gesloten Jeugdhulp is in het Uitvoeringsbesluit geregeld als het gaat om vrijheidsbeperkende maatregelen. De klachtencommissie moet tenminste bestaan uit een jurist, een gekwalificeerde gedragswetenschapper en een arts. Wanneer de klacht een gedwongen geneeskundige behandelingsmethode betreft van een psychische stoornis dan moet de arts een psychiater zijn.

Opmerkingen

- In de NvT staat bij 5.2.1. klacht over bovengenoemde beslissingen. Onduidelijk is welke beslissingen op bedoeld wordt.
- Op grond van artikel 5.2.3 van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet kan de klachtencommissie intern worden samengesteld Alleen op grond van artikel 4.2.1 lid 2 onder a Jeugdwet is vereist dat de voorzitter van de klachtencommissie niet werkzaam is voor of bij de jeugdhulpaanbieder of gecertificeerde instelling.
- Op grond van artikel 5.2.3 van het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet kan de klachtencommissie geheel intern worden samengesteld. Wordt in artikel 4.2.1 lid 2 onder a Jeugdwet vereist dat de voorzitter van de klachtencommissie niet werkzaam is voor of bij de jeugdhulpaanbieder of gecertificeerde instelling. Met de uitsluiting van dit artikel geldt deze eis niet in de gesloten jeugdzorg. Daarmee is een jeugdige in de gesloten jeugdhulp slechter uit dan in de overige jeugdhulp.

7. Gegevensverwerking, privacy en toestemming

Verwijsindex risicjongeren (§ 6.1-6.3)

In artikel 6.1.1 van het Uitvoeringsbesluit wordt geregeld welke instanties in het domein jeugdhulp bevoegd zijn om melding te doen in de Verwijsindex risicjongeren: gemeenten, AMHK's, jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Hetzelfde geldt in de artikelen 6.1.2 t/m 6.1.7 voor de domeinen jeugdgezondheidszorg, gezondheidszorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen en politie en justitie.

Opmerkingen

- In artikel 6.1.3 worden de instanties in het domein gezondheidszorg aangewezen. Hier ontbreekt de jeugd-GGZ. Hier wordt expliciet duidelijk dat de jeugd-GGZ niet meer behoort tot het domein jeugdgezondheidszorg of gezondheidszorg maar tot het domein jeugdhulp. Tegelijkertijd wordt door de regering naar voren gebracht dat de jeugd-ggz gezondheidszorg is en blijft. Dit is onduidelijk en zou moeten aansluiten bij geldende toezeggingen.
- Artikel 6.2.2 Er is altijd gesteld dat een organisatie maatregelen dient te treffen om informatie zo goed mogelijk te beveiligen. Er wordt nu hard gesteld dat moet worden voldaan aan de NEN 7510. Dit kan weleens grote gevolgen hebben voor aanbieders.
- Als dan wordt gesteld dat alle categorieën van meldingsbevoegde functionarissen en instanties, dus ook die buiten de zorg zoals politie en justitie, gemeentelijke kredietbanken, maatschappelijk ondersteuning en onderwijs moeten voldoen aan de eisen van de NEN 7510 Medische Informatica – Informatiebeveiliging in de zorg – Algemeen, dan is het bijzonder dat er normen in een ministeriële regeling zijn opgenomen die alleen tegen betaling verkrijgbaar zijn. Voor de NEN 7510 moet € 79,20 worden betaald bij het Normalisatie-instituut. Dat nodigt niet uit tot kennisneming en daarmee tot naleving van deze normen. Hieraan zouden geen kosten verbonden horen te worden.

Gebruik BSN (§6.4)

In de NvT wordt geschreven dat de paragraaf sterk overeenkomt met het Besluit gebruik Burgerservicenummer in de zorg. Daarbij wordt een tabel gegeven met een verwijzing naar de artikelen uit het Besluit. In §6.4 Uitvoeringsbesluit

worden praktische zaken geregeld over de aansluiting bij en autorisatie voor het gebruik van de Sectorale Berichten Voorziening in de Zorg (SBV-Z).

Opmerkingen

- In de NvT staat bij artikel 6.4.1.2 dat wordt getoetst aan een toelating als bedoeld in artikel 5 van de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi). Maar deze wet is toch niet meer van toepassing op jeugdhulpaanbieders zoals de jeugd-GGZ en de zorg voor jeugdigen met een LVB? In de WTZi gaat het om instellingen die zorg verlenen waarop aanspraak op basis van de AWBZ of de Zorgverzekeringswet bestaat. Deze zijn na invoering van het wetsvoorstel Jeugdwet immers niet meer van toepassing.
- De toelichting bij de artikelen 6.4.2.1 en 6.4.2.3 is dezelfde. Dat lijkt onjuist. De toelichting behoort bij 6.4.2.1.

Beleidsinformatie (§6.5)

In §6.5 wordt de beleidsinformatie nader uitgewerkt. Dit betreft zowel de beleidsinformatie aan de ministers van VWS en V&J (om hun stelselverantwoordelijkheid te kunnen waarborgen) en informatie aan de colleges van B&W (ten behoeve van een doelmatig, doeltreffend en samenhangend gemeentelijk beleid). De ministers verwerken geen informatie die persoonsgegevens bevat. De gemeenten doen dat wel.

Opmerking over artikel 6.5.1 lid 1

- Er hoeft niet meer gedetailleerd te worden aangegeven wat het geboorteland van de jeugdige of diens ouders is maar slechts of de jongere een niet-westerse allochtoon³ is of niet (d.m.v. een ja/nee-aanduiding). Door slechts een ja/nee-aanduiding is er volgens de NvT geen sprake meer van het verwerken van gegevens betreffende ras, omdat de aanduiding te weinig specifiek is. Of deze conclusie inderdaad juist is zou door het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) moeten worden getoetst. Het CBP heeft aangegeven dat het begrip “ras” ruim moet worden opgevat⁴. Het begrip ras in artikel 16 Wbp en bijbehorende artikelen moet ruim worden opgevat en omvat ook huidskleur, afkomst en nationale of etnische afstamming. De aanduiding is misschien alleen op zichzelf geen gegeven dat herleidbaar is tot de persoon, maar in combinatie met de overige gegevens wel zeker. Als de aanduiding “niet-westerse allochtoon” aan te merken is als bijzonder persoonsgegeven betreffende ras dan is het verwerken daarvan als beleidsinformatie geen wettelijk toegestane uitzondering.
- De vraag is of het vastleggen van gegevens als bedoeld onder b (*de aanduiding niet-westerse allochtoon van de jeugdige; indien van toepassing*) noodzakelijk is (de onderbouwing in de NvT is mager) en of het mag of dat er een toevoeging moet komen, zoals ‘indien noodzakelijk’.
- Nadere invulling van de gegevens vindt plaats in een ministeriële regeling. Er staat vermeld in het Uitvoeringsbesluit Jeugdwet onder e), dat van de aanbieder, indien er sprake is van meerdere locaties, de namen en adressen van deze locaties moet worden vastgelegd. Wat levert dit voor beleidsinformatie op?
- De minister kan nadere bepalingen geven. Kan de gemeente dat ook? Komt er een landelijk beleid van aan te leveren informatie. Belangrijk dat dit spoort met de overige informatietrajecten in de ggz.
- Bij artikel 6.5.1, lid 1f) staat *aard en wijze van uitvoering* en resultaten van ‘hulp’ is zo niet eerder genoemd en de vraag is of dit verder reikt dan beleidsinformatie voor de overheid; dit raakt de zorg zelf.
- In de NvT staat expliciet dat het hierbij kan gaan om bijzondere gegevens betreffende gezondheid. Bijvoorbeeld over de aard en wijze van uitvoering en resultaten van de jeugdhulp. Het is daarbij nadrukkelijk niet toegestaan om ten behoeve van beleidsdoelen inhoudelijke gegevens te verwerken, bijvoorbeeld de diagnose of de mate van een eventuele verstandelijke handicap. Maar niet duidelijk is om welke gegevens het dan wel gaat. Bij ministeriële regeling kan nog een nadere precisering aangebracht worden in de te verwerken gegevens (“op maat”). De gegevens worden verstrekt via een zogenaamde informatie-routeringsvoorziening die de gegevens van de verstrekker naar de ontvanger doorgeleidt op een veilige manier, zo nodig de juiste en adequate informatie filtert en waarbij geen sprake is van een zelfstandige opslag.
- Vraag is wat gebeurt er met de (bovenmatige) gegevens die niet worden doorgeleid?

Artikel 6.5.2

³ Een jeugdige is allochtoon als de jeugdige in het buitenland of in Nederland is geboren, met tenminste één in het buitenland geboren ouder. Niet-Westers allochtoon is allochtoon met als herkomstsgroepering een van de landen in Afrika, Latijns-Amerika en Azië (exclusief Indonesië en Japan) of Turkije.

⁴ Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens betreffende ras/ethniciteit in het kader van DOSA door het dagelijks bestuur van de Deelgemeente Charlois, Rotterdam. CBP Rapport van definitieve bevindingen April 2010

Dit artikel regelt dat gemeenten voor hun beleidsinformatie gebruik dienen te maken van de centrale informatie-routeringsvoorziening en dat daarmee wordt voorkomen dat aanbieders door één of meerdere gemeenten wordt gevraagd om de reeds aangeleverde informatie nog eens te produceren. Gemeenten kunnen blijkbaar wel individueel zelf andere informatie opvragen en dit koppelen aan inkoopvoorwaarden. Dit vormt daarmee een groot risico voor de administratieve lastendruk bij aanbieders.

De minister is verantwoordelijk, maar behandelaren worden tuchtrechtelijk aangesproken als zij de zwijgplicht hebben geschonden. Dit dan weliswaar op basis van de wet, maar dat is niet altijd voldoende: iedereen weet nu, inclusief de Tweede Kamer sinds de hoorzitting, dat er een veelheid aan informatie bij de gemeentes komt te liggen. In geval van gezondheidszorg geven waar zwijgplicht voor bestaat, kan dit een tuchtrechtelijk verwijt opleveren.

In artikel 6.5.2. eerste lid onder e staat de jeugdhulpaanbieder. In artikel 1 van het wetsvoorstel Jeugdwet gedefinieerd als *jeugdhulpaanbieder*:

1. natuurlijke persoon die, het verband van natuurlijke personen dat of de rechtspersoon die bedrijfsmatig jeugdhulp doet verlenen onder verantwoordelijkheid van het college;
2. solistisch werkende jeugdhulpverlener onder verantwoordelijkheid van het college;

Moeten dus ook de vrijgevestigde psychiater of psycholoog op grond van 7.4.3 deze gegevens aanleveren? Hoe verhoudt dit voorschrift, dat de aanbieder dus gegevens moet verstrekken over de aard, wijze van uitvoering en resultaten zich tot het beroepsgeheim als dat ook nog gekoppeld moet zijn aan de identiteit van de jeugdige en aan de ouders *met gezag*.

Opmerking over artikel 6.5.5

Beleidsinformatie wordt 5 jaar bewaard te rekenen vanaf het tijdstip dat de laatste gegevens betreffende de jeugdige of zijn ouders zijn ontvangen. Er is geen reden meer om informatie over de jeugdige gedurende nog vijf jaar te bewaren als de jeugdige 18 (of 23 jaar) is geworden. Deze termijn is te lang voor het doel waarvoor zij bewaard is. Vgl. ook artikel 7.1.4.6 lid 1 uit de Jeugdwet als het gaat om opname in de verwijzindex risicojongeren.

8.Financiën en verantwoording

Artikel 7.1.4

Als een kind een dag blijft, zonder nacht zijn de kosten van innen van de bijdragen naar verwachting hoger dan de inkomsten. Voorstel is die dag geen eigen bijdragen heffen, wordt in de praktijk toch niet geïnd. Verder is de vraag welke instantie gaat uitvoeren: LBIO zoals nu voor de provinciale jeugdzorg e/o CAK zoals nu voor de eigen bijdragen AWBZ? Verder verstrekt in de huidige provinciale jeugdzorg de instelling verantwoordelijk voor plaatsing (bv BJZ) informatie aan het LBIO. Wie krijgt onder de Jeugdwet de taak relevante informatie aan de innende instantie te verstrekken (de huisarts, medisch specialist als verwijzer voor jeugd-ggz) en is dat realistisch? Tot slot is er het risico van zorgmijding van noodzakelijke zorg/verblijf als gevolg van de eigen bijdrage.

Artikel 7.2.2

Nergens wordt onderscheid gemaakt in categorieën jeugdhulp en hier wordt ineens gesteld dat er wel onderscheid is en dat dat verschil in verplichtingen met zich mee brengt inde informatievoorziening. Op deze manier vastgelegd zou dat kunnen leiden tot willekeur, ongelijkheid in bureaucratische lasten en binnen een instelling verschillende verplichtingen indien de instelling meerdere vormen van jeugdhulp combineert. Dat er verplicht verschillend kan worden opgevraagd is onwenselijk.